

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

Divatos bűncselekmény.

Irta: *Balassa József* kir. albiró.

Az élet, testi épség, vagyon és becsület elleni bűncselekmények óriás tömege mellett mind vigabban kezd fejlődni egy, úgy látszik immár kedvence ennek az élvhajbászó, idegrontotta kornak, egy most bátran divatosnak mondható bűncselekmény, a melynek igazi nevét a btk. 241. §-a mondja meg.

Nemcsak a nagy városok posványjaiban fedezi fel azt ma már az éber rendőri szem, sajnos a vidéki csendőrség és mi vidéki büntető bírák is elég gyakran szerzünk róla tudomást.

S épen ebben rejlik a veszedélem, hogy ezt a jó, becsületes, egészséges, munkás vidéki népet is kezdi ez a következményeiben rettenetes baj megfertőztetni.

Azért, ha van cselekmény, a melyet üldözni a közérdek parancsol, úgy ez első sorban azok közé tartozik.

Mert igaz ugyan, hogy a mennyiben titokban követetik el, közvetlenül senki jogkörét nem sérti, két férfinak szabad elhatározásból eredő üzelve ez, mások erkölcsi és anyagi érdekeinek sérelme nélkül, amde tartanak szem előtt a következményeket! Ezek a bűnözők ennek a bűnnek rabjaivá válván, rendszerint csak így, csak ezen természetellenes módon elégítik ki természetes vágyaikat, fajfenntartásra rendelt ösztönüket. Minden természetellenesség, erkölcstelenség rontja az erkölcsi érzéket, melynek megfogyatkozása más bűncselekmények elkövetésére is hajlandóbbá teszi az egyént. De ez a cselekmény rontja ezenfelül az egészséget, a testet is, főként pedig az idegeket. Ez az idegrontotta férfi pedig egyrészt elveszti lassanként a becsületes megélhetéshez szükséges munkakedvet és testi erőt, másrészt, ha ugyan nagy ritkán a természetes kielégítés útját választja, az átöröklődésnél fogva, már gyenge idegzetű, fogyatékos szervezetű utódoknak lesz atyjává, vagy, mint már előbb jeleztem, egyáltalán mellőzi a természetes kielégítést s lassan beáll, a mi a statisztikai adatok szerint a francia nemzetnél — nem mondom épen ez okból, de ezen és ebbe közelfekvő okokból — már bekövetkezett, a népeaság természetes szaporodásának megállása, s beállhat lassan annak hanyatlása is.

Nem elsőrendű közérdeke tehát, hogy minden ren-

delkezésünkre álló eszközzel és szigorral útját vágjuk a jövő nemzedék testi és erkölcsi elsatnyulásának, vagy a mi még rosszabb, különösen ránk, amúgy is csekély számú magyarokra nézve, a számbeli megfogyatkozásnak?

S ennek a most jeleztem magasabb szempontból elvégzendő nemes munkának java részét a csendőrségnek kell elvégeznie az által, hogy kiderítse s feljelentse a bűnösöket, és megszerezze, biztosítsa a büntetés előfeltételét képező bizonyítékokat.

Ha a csendőrség fel nem fedezi őket, vajmi kevés a remény arra, hogy valaha bíróság elé kerülve megkapják méltó büntetésüket. Mert ennél a bűncselekménynél nincs sértett, nincs nyilvánosság s így nincs feljelentő. A bűnözők egymással követik el ezt a cselekményt, épen ezért egymást nem jelentik fel, hiszen a feljelentő is vádlottként kerülne bírāja elé, és ő is ép úgy megbüntettetnék, mint társa, a kit feljelentett. Az, a kivel ilyen perverz esetleg megkísérelné elkövetni a cselekményt, hiába jelenti föl azt, mert a kísérlet büntető törvénykönyvünk szerint nem büntethető. Rendszerint a legnagyobb titokban, zárt ajtók, jól elfüggönyözött ablakok mögött folynak az orgiák, így hát tanz sincs, bűnjel meg épen nincsen.

Nem bivatásom kitanítani derék csendőreinket, hogyan járjanak el e bűncselekmény kiderítése tekintetében, de azt hiszem nincs is rá szükség, sokkal kényesebb, nehezebb esetekben álltak már meg helyüket s értek el szép eredményt leleményes, ügyes munkájukkal. El fognak érni a btk. 241. §-ba ütköző bűncselekmények kiderítésében is, ha szem előtt tartva a cél magasabb szempontjait, nemes ambícióval fognak a nemzet gyengítő metely kiirtásához, a mely ambíció felkeltése cikkem egyedüli célja.

Csak két kérdéssel akarok még ezuttal foglalkozni.

Az egyik az, hogy mely cselekményt tekintünk a már többször hivatkozott 241. §-ba ütköző cselekménynek, mert a törvényszakasz rövid meghatározása különböző felfogások szerint, hol igen szűk, hol igen tág keretbe engedi szorítani a fajtalanság fogalmát s bíróságaink gyakorlata is eltérő e tekintetben. Az újabb és általánosabb bírói gyakorlat szerint igen helyesen a férfiak között végbevitett minden olyan befejezett cselekmény tekintendő a 241. §-ba ütköző vétségnek, a

Villamos és gőzörőre berendezett gyár távolról nem képes olcsón főm és jó hangszert szállítani, mint **REMÉNYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia ház hangszerszerelője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, stb., míg **Reményi** legújabb képezárjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Külön költségvetés díjtalanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kéréndő.

melynek célja a természetes kielégítés és a mely a természetes kielégítés módját utánozza.

A másik kérdés a büntethetőség kérdése. A perverzítást tanulmányozó és ezzel foglalkozó orvosok azt állítják, hogy ezek a bűnözők két csoportra oszthatók. Vannak olyanok, a kikkel a perverzítás, mint legyözetetlen bajlam — a szülőknél keresendő hibák folytán — velük született, és vannak olyanok, a kik itt fel nem sorolható okokból szeretik ezt a bünt elkövetni. Kraft Ebing a legjelesebb ideggyógyosok és a bűnözők legalapossabb ismerőjének egyike annak a nézetének ad kifejezést, hogy a született perverzek nem büntethetők, mert ellenállhatatlan lelki kényszer hatására állnak. Annak a kérdésnek az elbírálása, hogy ez a nézet megállhat-e, nem tartozik a cikk keretébe, minthogy azonban az, hogy a tettesnek vele született perverzítése ennek javára enyhítő körülményül szolgál, kétségtelen, s minthogy a nyomozást teljesítő közegnek nemcsak a sulyosító, de az enyhítő körülmények kinyomozása is törvényszerű kötelessége, azért minden ilyen esetben ki kell nyomozni nemcsak a bűnös, de ennek szüleinek előéletét, esetleges testi és szellemi fogyatkozásait. A szaktekintélyek szerint a szülőknél iazakossága (alkoholizmus), hülyesége (elmebajok), és kórossága (nyavalyatörés) és ezekhez hasonló okok leggyakrabban azok, a melyek a leszármazók perverzítését előidézik. Ha az elődök teljesen normálisak, annál rosszabb a bűnösre, mert a csupán túlszigazott kéjvágyból elkövetett büncselekmény büntetése annál sulyosabb lesz, de kell is hogy legyen.

Ezt a bajt csak a megszégyenítő, érzékeny büntetéssel lehet gyógyítani.

A tűzokokról.

Irtá: Némethy Ferenc csendőrszázados. (Vége.)

Sokszor fordul elő, hogy a tűz padláson, kamarákban üt ki, mely helyiségek rendszerint házi eszközöknek, lim-lomnak vagy hasznavehetetlen tárgyak elraktározására szolgálnak. Ezen helyiségek többnyire nyitva vannak, tehát bárki által könnyen megközelíthetők; tolvajok és csavargók által is felkerestetnek éjjeli tanyázás végett. A faszerkezet ezen helyeken szabadon fekszik és kiszáritva lévő, igen gyúlékony. Nyáron egy szikra is elegendő, hogy a fa lángra kapjon, mi annál könnyebben megtörténhetik, mert a padláson mindig van légvonal, mely a legkisebb szikrát is feléleszteti, mely esetleg a kéményből vagy a hiányos tető nyílásain át a szomszérból tévedt oda.

Ha a háznak több lakója van, a padlás léczek által van rekeszekre osztva. Beszúból egyik szomszéd a másikának rekeszét könnyen felgyújthatja. Megtörténik, hogy a forró hamut a padlásra viszik fel és ha abban

még szikra van, azt a légvonal könnyen feléleszteti, miből nagy tűzveszedelem származhatik.

A padlástüzek gyakoriak, mert maga a padlás könnyen gyúlékony alkatrésze a háznak.

Ha megállapítottat, hogy a tűz padláson ütött ki, akkor a ház lakóit és a szomszédokat főleg arra nézve kell kikérdezni, mindenkinek szabad feljárata volt-e a padlásra és az a szomszédház felől is megközelíthető volt-e; a szomszédságban szikrát vető berendezés, gyárkémény stb. létezik-e; a tűz tartama alatt erősebben fújt-e a szél és melyik irányból; minő volt a tető szerkezete és az hibás volt-e, végül a padlás egyes rekeszeiben mi volt elraktározva? Meg kell állapítani, minő anyagok voltak a padláson és azok hogyan voltak elraktározva, továbbá, hogy a kérdéses tárgyak mely célra szolgáltak, mert előfordult, hogy zairos, olajos ruhanemű hosszabb raktározás után önmagától gyúlt meg.

Megállapítandó széna, szalma stb. volt-e a padláson, s ha igen, azok hol s mióta feküdtek ott, közel-e a kéményhez? Nedves állapotban lettek-e oda behordva? (Ok az öngyulladásra.)

Megállapítandó továbbá, dolgoztak-e emberek a padláson s azok minő munkát végeztek ott?

Kipubatalandó, ki járt a házi népek közül legutóljára a padláson s mennyi ideig tartózkodott ott? Ha a sötétben járt valaki a padláson, úgy meg kell tudni, vitt-e világot magával vagy volt-e gyufa nála?

Ha gyanu forog fenn, hogy a tűz kéményből keletkezett, akkor fontos megtudnunk, mikor raktak legutólján tüzet a kályhában, mely a gyanus kéménnyel összekötve volt?

Pinczetüzek ritkán fordulnak elő, mert itt kevesebb az alkalm és mert a pinczék többnyire nedvesek, nyirkosak szoktak lenni, a tűz ily helyeken nem igen vet lángot.

A gyújtogató sem fogja a pinczét gyújtogatásra használni, bacsak ott nincsenek tűzveszélyes anyagok felhalmozva, mert jól tudja, hogy a tűz a pinczéből nem terjed tovább.

Pinczetüzek rendszerint nem veszedelmesek, a tüzők meghatározása azonban azért nehéz, mert nehezen közelíthetők meg; a tűzforrás nehezen található meg és így a tüzőket megállapítani sem valami könnyű dolog.

A legtöbb pinczetüz okát abban kell keresnünk, hogy az oly folyadékok és anyagok, melyek a menniek rejlté égési veszéllyel fogva csak a fennálló óvrendszabályok szerint különös elővigyázattal raktározandók, pinczékbe tétetnek és azok, kiknek az ily veszélyes anyagokkal dolguk akad, könnyelműen bíznak el, nem törődve a tűzveszedelemmel, míg csak egyszerre a szerencsétlenség megtörténik.

Pinczetüzeknél ennek folytán meg kell állapítani, volt-e ott tűzveszélyes anyag eltéve, azok hogyan kezel-

A legjobb órák,

legszellősebb ékszeresek, egyszerűtől a legdrágábbig, egy készpénz, mint részletfizetésre 10 évi jótállás mellett kaphatók

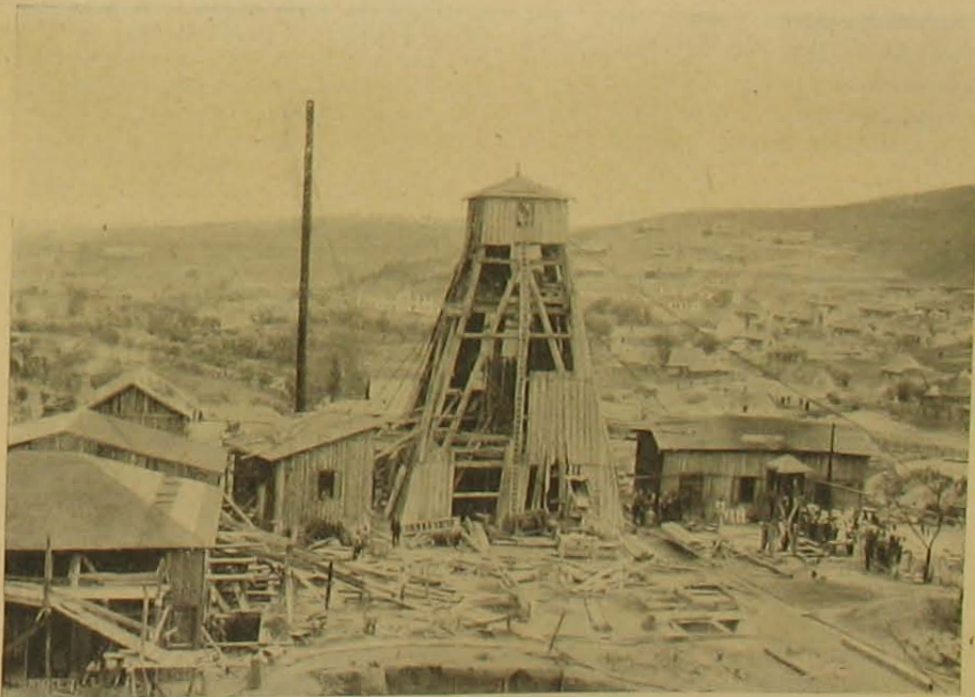
BRAUSWETTER JÁNOS

művésznél Szegeden.

Javítások 5 évi jótállás mellett. Arjegyzék ingyen!

A lupényi dóli bánya.

A vulkáni tóly akna, ahol a legutóbbi robbanás történt.

Képek a Zsolt völgyéből.

tettek és járt-e valaki a pinczében világgal, gyufával? A ki pinczében tűzveszélyes anyagokat tart, annak gondoskodni kell, hogy a pinczelyukak el legyenek zárva, hogy az utcáról, udvarról égő szivar, gyufa stb. be ne eshessék, ennél fogva a pinczelyukakat is meg kell vizsgálni, miután előfordulhat az is, hogy a pinczetüzet az országuton végzett munkák okozták, melyekhez tüzet is használtak, pl. főzéshez, vízlevezető csatornák összeolvasztásához stb.

Ily kívülről támadó tüzek különösen veszélyesekké válhatnak, ha a pincze tűzveszélyes anyagok elhelyezésére szolgál.

Ha a tűzvizsgálatoknál eredményt nem látunk, akkor előszeretettel a kéményt okozzuk, pedig gyakran nem a kémény az oka.

A kéményből felszálló szikrák ugyanis többnyire elveszítik gyujtóképeségüket, mielőtt a tetőre hullanak és a kémény repedésein át is ritkán gyujt a szikra. Ha az ily repedések okozói a tűznek, akkor a nyílásoknak az egész falon át kell buzódnok és akkor ezen csatornákon korom nyomai feltétlenül meglátszanak.

Kéménytüzeknél meg kell állapítani, vajjon a kémény körül voltak-e gyulékony tárgyak elrakva s ba igen, mily távolságra?

Ezenkívül meg kell vizsgálni, voltak-e rajta repedések, rongálások, kövek, téglák kiestek-e, mely vizsgálatokhoz czélszerű szakértő kőművest bevonni.

A vizsgálatnak ki kell terjeszkedni: mivel tüzeltek utójára; a korom eltávolításánál voltak-e akadályok; a kémény, a tisztogatásra szolgáló ajtók körül voltak-e tűzveszélyes tárgyak elrakva s mily távolságra?

Tűz támadhat a ház bejáratában, folyosóján, a pitvarban, az udvaron is, előidézve azáltal, hogy ott nyitott lámpával, gyertyával járnak az emberek. Itt többnyire a vigyázatlanság játszik szerepet. De előfordul, hogy az ily helyeken házi munkák végeztetnek, mosás, vasalás, kesztyűtisztítás, lámpatisztítás stb. és ezek lehetnek okai a tűznek.

Némely kályba a folyosóról fűtetik; az ott felhalmozott fűtőanyag tüzet foghat, anélkül, hogy ezt a szobában lévők észrevennék.

Hányszor megtörténik, hogy folyosón, lépcsőn, az előszobában, az udvaron dobják el az égő szivart, gyufát, mely szemét közé jutva, okozza a tüzet. Némelyeknek az a rossz szokása, hogy az égő szivarját lépcsőre, párkányra teszi, otthagyja, melyet a szél stb. lefújhat és így válik tűz okozójává.

A folyosók, udvarok kivilágítása is tűzveszélyt rejt magában, mert a lámpás eltörbet, a láng kicsapbat.

Az udvarokban könnyen támadhat tűz, ha ott tűzveszélyes anyagok vannak, mert itt is vigyázatlanságból és gondatlanságból számos okból keletkezhetik tűz.

A fent leírtakból is látbató, mennyire fontos a tüzők

megállapítása, mert a nyomozás kiindulási pontját ezen körülmény megállapítása képezi. Csak akkor, ba a tűz okát tudjuk, állapíthatjuk meg, forog-e fenn büntetendő cselekmény vagy sem?

A csendőrség nyomozási eljárása mindenesetre eredményesebb volna, ba a tüzőkakat nagyobb szakértelemmel volna képes megállapítani és e tekintetben önállóban járna el, úgy hogy a mások általi félrevezetések esélyei csökkennének.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

Idegen szók a mindennapi magyar beszédben.

Az a régebben csak ritkább rosz szokás, hogy egyesek tudakosságból vagy műveltségük fitogtatásául akár kell, akár nem, egy-két — vagy ha szerét tehették még több — idegen szavat vegyítettek beszédjükbe, újabban már valósággal dühöng, és pedig, míg eddig csak a latin, német és franczia szavakat kegyelték ezek a jó urak, a mai világban már a legkétségbeesettebb Mezzofanti is megzavarodnék, hogy miféle nyelvből vették ezek az urak a szavaikat. Mert akad azok közt béber, lengyel-zsidó, spanyol, apache-indián, siu-indián, kongonéger, arab, egyszóval a legvegyesebb származású szavak. És mindezek a magyar beszédben s olyankor, mikor azt a fogalmat pompásan ki lehet fejezni magyar szóval is.

A Szily Kálmán szerkesztésében megjelenő «Magyar Nyelv» című folyóiratban, — a melyre olvasóink figyelmét fölhívjuk — olvassunk egy csomó ilyen dolgot, s mindenütt mellette van a jó magyar kifejezés is. Onnan vesszük át a következő apróságokat.

Actio. Ez a latin szó már annyira elhatalmazott, hogy nincs ujságczikk, képviselőházi beszéd, kereskedelmi tárgyalás, bizottsági jegyzőkönyv, a melyben lépten-nyomon belé ne botlanánk. A szó eredetileg hajtsát, vezetést jelent, majd átvitt értelemben bármilyen cselekvést, mozgást, ennél fogva kiszorítja, valósággal pusztítja nyelvünk mindazon szavait, melyek valamelyes cselekvést jelentenek, pedig egy kis gonddal könnyen elkerülhetjük. Például: a munkások actiója egyre terjed: mozgalma; — N. N. miniszter lankadatlan actiójának köszönhetjük: tevékenységének; — a tanács energikus actiójára van szükség: erélyes intézkedésére; — erélyes actiójával útját állta a bajnak: föllépésével; — a batalmak békéltetési actiója: békéltetési kísérlete; — a pénzügyminiszter szénactiója: szénvásárlása; — ez lesz a diplomatiá utolsó aktiója: lépése; — N. N. nagy actiót fejtett ki: nagy buzgalmat; — a két fél actiót kezdett: tárgyalásukat; — a nagyvezér actiója kétséges: vállalkozása; — a gyártelep jövő béten lép actióbakezd működni, dolgozni, ott akkor indul meg a munka; — a méreg bamar actióba lépett kezdett hatni; — a párt N.-ben actióba lépett: zászlót bontott; — nehezen szánta rá magát ezen actióra: erre a lépésre; — actiója mindig nemes gondolkodást árult el: törekvése, igyekezete, szándéka, fáradozása, nemes gondolkodásra váltott; — a pártok actiója igen heves volt: küzdelme;

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mind 10 perc alatt a legmarkább migraint és fejfájását elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Készíté Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. Orvosok által ajánlva. Három dobozát ingy. postai szállítással.

A kimpuluj-nyági görög-katholikus román fatemplom.

Kösz-munkálatok a kemencsénél Lupényban.

Képek a Zsil völgyéből.

a szultán actiója nyugtalanságot keltett: elhatározása; — a főkapitány erélyes actióra szánta el magát: föl-lépésre; tehetségei nem tudnak actióba lépni: érvényesülni; a hadvezér actióját megnehezítette: műveleteit; — meg kell várni az átalakulás actióját: folyamatát; — szindarab actiója igen szegényes: cselekvénye; — a színész actiója itt nem jól interpretálta a szöveget: játéka, arczjátéka, taglejtése nem tolmácsolta, fejezte ki; — actiója általános visszhangra talált: kezdeményezése; indítsunk actiót: mozgalmat; — ez actióképességét megbénította: cselekvő képességét, munkásságát, munkáját, munkabírását, tevékenységét, cselekvési szabadságát; — az egész actiót nem értem: dolgot. Nem folytatjuk a példákat, melyek nem koholtak, hanem egytől-egytől szövegből való idézetek. Meglepő az actió pusztitása, ha a kiszorított szavakat betűrendbe szedjük: arczjáték, buzgalom, cselekvény, cselekvés, dolog, elhatározás, eljárás, eltökélés, érvényesülés, fáradozás, folyamat, föllépés, hatás, ható erő, igyekezet, intézkedés, irány, irányzat, játék, kezdeményezés, kísérlet, közbelépés, küzdelem, lépés, nyugalom, munka, munkálkodás, munkásság, mű, működés, művelet, próbálgatás, rendelkezés, szándék, taglejtés, tárgyalás, tett, tevékenység, tény, törekvés, vállalat, vállalkozás, viselkedés, zászlóbontás stb. Találhatnánk talán olyan szöveget is, melyben az actió azt jelenti, hogy: ízé.

Konstatál. Ez a német révén került francia szó is egyike azoknak a burjánoknak, a melyek ellepik nyelvünket. Eredeti jelentése bizonyít, ebből fejlődött a megállapít és a tanúsít jelentés. E három főjelentésen kívül aztán hivatalos, sajtó- és társalgási nyelvünkben a legkülönfélébb értelemben forog. Például: a vizsgálat konstatálta, hogy... bizonyította; — ebből konstatálhatjuk, hogy... megállapíthatjuk; — az eredményt konstatálja, hogy... tanúsítja, mutatja; — utamon sokszor konstatáltam: észrevettem, észleltem, tapasztaltam, úgy találtam; — teljesen egyetérték a mondottakkal, csak azt kell konstatálnom: megjegyzem, fölemlítenem, azt a megjegyzést kell tennem; — nincsen ellenvetésem, de kötelességemnek tartom konstatálni: figyelmeztetni, fölbíjni a figyelmet; — a jövőre nézve azt óhajtom konstatálni: jelezni, bejelenteni; — többször volt alkalmam konstatálni azt a körülményt: rámutatni arra a körülményre, kimutatni; — ily körülmények közt konstatálnom kell: ki kell mondanom; mielőtt tovább folytatjuk a tárgyalást, konstatáljuk, hogy...: győződjünk meg arról, hogy... tisztázzuk a dolgot; — az elnök már konstatálta az eredményt: kijelentette; — ez konstatált dolog: bizonyított, kétségtelen, kétségbevonhatatlan, bizonyos, nyilvánvaló, biztos, ismert dolog; — a további vizsgálatnak lesz feladata konstatálni: nyomozni, keresni, kideríteni; hogy a konstatál fölételes idegen, azt ezek után talán nem kell tovább konstatálni, azaz bizonyítani.

Provokál. A. segédeivel provokálta B.-t: kibívtá, párbajra hívta; — beszédével az egész házat provokálta: az egész házat érintette, sértette, felingerelte; — beszéde nagy rezensust provokált: beszéde nagy visszataszítást okozott, támasztott; — viselkedésével mindenkit provokál: mindenkibe beleköt, mindenkivel kikezd; — nyilatkozata általános figyelmet provokált: figyelmet keltett; — egyik eset provokálja a másikat: egyik eset a másikat vonja maga után; — a példa mindig követőket provokál: követőkre talál; — ez az akcióra

nagy kárt provokált val aláára: intézkedéséből vagy eljárásából nagy kár háramlott vállalatára; — az őszinteség őszinteséget provokál: kelt, ébreszt; — itt mielőbb megoldást kell provokálnunk: megoldásra kell törekednünk, megoldást kell találnunk; — a tanácstól ebben az ügyben határozatot kell provokálnunk: a tanácsot határozatra kell bírunk, késztenünk, határozatot kell kieszközölnünk, kapunk; — az eset bírói beavatkozást tesz szükségessé; — tolokodásával valóssággal provokálja az ígéretet: kicsikarja, kierőszakolja, provokáló magaviselet: kihívó, feltűnő, henczegő, kötekedő, sértő; illetlen, arczátlan magaviselet; — nem jó a társaságban ilyen provokáló természetű ember: megférhetetlen, izgága, garázda ember.

Parodon. A legváltozatosabb hanglejtéssel és hangsúlyozással halljuk mindenfelé; magyarját már alig ismerik. Pedig van, nem is egy. Például: ba valakit véletlenül meglökünk: «Bocsánat!» «Bocsánatot kérek!». Ha helyet kérünk: «Szabad?», «Szabad kérem?!» «Kérem!». «Engedelmet kérek!» — Az utóbbi szó, úgy látszik, már teljesen kiveszett a közbeszédből: a ki ma magyarul akar beszélni, az is már csak a bocsánatot ismeri. Pedig nagy ám a különbség. Urambátyám így magyarázta annak idején: «Öcsém! ha rá akarsz tiporni valakinek a lábára, akkor azt mondod, hogy engedelmet; ha pedig már legázoltad a sarkát, akkor: bocsánatot!»

KÉPEINKHEZ.

Képek a Zsil völgyéből.

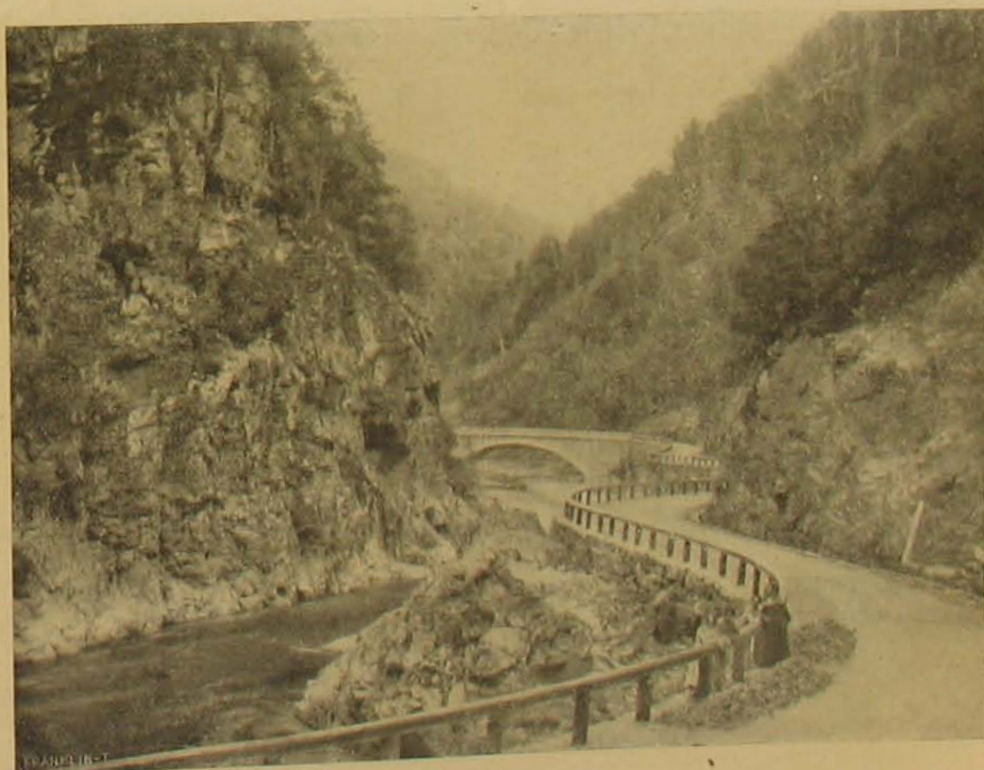
Magyarország természeti szépségeiben leggazdagabb vidékének egyike: Hunyad megyében a Zsil folyó völgye. Még alig négy évtized előtt ismeretlen volt e vadregényes vidék a civilizáltabb világ előtt; juh- és kecskenyájak bégetése, a pásztor furulyája és a kecskeduda nyekergése zavarta az erdők koszoruzta havasok méla csendjét és az oláh pakulárnak fogalma se volt róla, hogy alatta, az égbenyúló havasok méhében temérdek kincs rejtőzik. De a kalmárszellem, a föld gyomrában kotorászó emberiség előtt mindez nem maradt titok. Rájött, hogy az öt hatezer láb magas havasok alja ugyszólván kimeríthetlen mennyiségben rejtje a fekete gyémántot, hazánk legjobb barna szénét. 1869-ben kiépítették a piski petrozsényi vasutat, melynek következtében a gyorsan fellendült szénbányászat megváltoztatta az egész vidék képét. Messze földről jött munkások erei népesítették be a Zsil völgyét; vonatok dübörgése, zakatolása zavarta meg az erdők addig méla csendjét. Egyik bánya a másik után nyílt meg a kiszámíthatatlan milliókat érő szén, palat és fémek emelt és emel ki az ezer és ezer munkáskéz az évezredek óta nyugton pihenő föld mélyéből. Az egykor vadregényes vidéken ma már jelentékeny kultúra virágzik, sőt a bányákban nagyszámban megforduló magyar és székely munkások közvetítő hatása alatt a magyarosodás is szépen terjed. De sokat tesz e természeti szépségekben gazdag vidék kulturizálása érdekében maga a MAV. is. A vadregényes havasok, a vizezésektől zugó barlangok, patakokban és átványvizekben gazdag gyönyörű völgyek elragadó tájait fénykép felvételeken megörökítve helyezte el a nagyobb vasuti állomásokon s emellett olcsó, ju-

Brucker Győző Nándor és Társa
órás, ékszerész. GYŐR 33. sz.

A m. kir. csendőségnek ingyen és bérmentve küldöm 500 képpel ellátott árjegyzékemet. Kedvező feltételek. — Feltétlen tisztességes kiszolgálás. — Csendőrségi megbízható órák 5 évi jótállással.

A Boli-barlang Petrosény mellett.

A szurduki szorosban.

Képek a Zsíl völgyéből.

tányos árak mellett társas kirándulásokat rendez a gyönyörű vidék szépségei iránt érdeklődők részére.

Jelen számunkban e szép vidék egyes érdekesebb pontjairól néhány képet mi is bemutatunk olvasóinknak.

HIREK.

Egy csendőr meggyilkolása. A hontmegyei Udvarnok községben, Popu Agoston udvarnoki őrsbeli csendőr, június hó 27-én este félhét órakor séta közben, több udvarnoki lakos által megtámadtatva, késszurások által halálosan megsebesítettet. Popu csendőr szenvedett sérüléseibe, négy órai kintlódás után, belehalt. A tettesek az udvarnoki őrs által elfogattak.

Korcsmai verekedés. Fenes, alsófehérmegyei községben június 27-én egy korcsmai verekedés alkalmával szolgálatilag fellépett Miklósi János ez. őrsvezető és Majlát Mihály csendőrhől állott galaczi őrsbeli járőrt, Fales Vaszilie fenesi lakos, a korcsmai verekedés hőse, bottal megtámadva veszélyesen fenyegette, ki ellen Miklósi ez. őrsvezető, a helyzet veszélyes voltára való tekintettel, egy lövést intézett, a mely lövés azonban a támadót nem találta, mi e az a támadást még vehemensébbül folytatta, a támadót most már Majlát csendőr vette célba e azt jobb hónaljon löve, halálosan megsebesítette. Tales Vaszilie a fegyverhasználat és ötnegyed órai vergődés után meghalt.

Orvvadászok. Zalamegyei Pajzsszeg község határában június 28-án este negyedkilenc órakor, a nagylengyeli őrsnek Kovács György és Gróf József csendőrokból állott járőre, az esti szélben hullámzó vetésben egy orvvadászra bukkant, ki a járőrt észrevéve egy bokros mélyedésbe menekült és onnan fedett állásból, két csövű fegyveréből a járőrré 30 lépésnyi távolságból egy találat nélküli lövést intézett, a mit a járőr mindkét tagja egy-egy, majd Kovács csendőr még egy lövéssel viszonozott. A járőr által leadott három lövés közül az egyik az orvvadász szíve alatt, s annak mellébe, egy pedig a vállába furódott, a minek következtében az illető rögtön meghalt. A hulla agnoszkálása alkalmával megállapították, hogy az orvvadász Farkas József pajzsszegi lakos volt, ki harmadmagával indult orvvadászatra e kinek két társa, a járőr láttára és a lövések hallatára, a közeli erdőbe menekült. Az ismeretlen két orvvadász ellen a nyomozás folyamatba tetetett.

Egy csendőr halálja. A magyaróvári őrsnek egy négy főből álló járőre június 27-én este 9 órakor, négy polgári egyén segítségével, a mosonmegyei Halászból, csavargás miatt, 6 kocsis cigányt vezetett elő Magyaróvárra. Magyaróvárra érve, onnan két kocsis, szökési szándékkal megfutamodott. Simon István csendőr a futó kocsik után vetette magát és azok egyikét, a Kolompár József köpetényi cigányt, utólérve, azt visszatartani igyekezett, miközben az erősen hajtott és iramban levő lovak által elütetett és a kocsis alá kerülve elgázoltatott. Simon csendőr, ki ez alkalommal fején és bal lábán súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett, ápolás végett, orvosi rundletra kórházba szállítatott. A megszőkött két kocsis cigány elfogatására a szomszédos őrsök, a magyaróvári szakasz által táviratilag uasítottak.

KÜLÖNFÉLÉK.

A világ legelterjedtebb könyvei. A világ legelterjedtebb könyve egy kínai évkönyv, a melyet Pekingben a császári nyomdában állítanak elő nyolcz millió példányban és onnan küldik széjjel a mennyei birodalom minden zugába. Ez a nyolcz millió példány minden esztendőben az utolsóig elfogy; annyira kapós az a benne található jóslások, tanácsok és megszivlelni való intelmek révén. A második legelterjedtebb könyv: a biblia. Egyedül egy hallei nyomda évente több mint százfélé kiadásban állítja elő. A biblia után következik a »Don Quijotte« és a »Tamás bátya kunyhója« című könyv. Az ötödik helyen áll egy esseni könyvesbolt abécze-könyve, a mely eddig több mint kétszáz kiadást ért meg. A remekírók közt Schiller »Tell Vilmos« című műve áll első helyen: olyan jelenség, a mely dicséretére válik a német nép érületének.

A ragadozó vadak áldozatai. A bombay-i kormány minden évben közzéteszi a dűvadak által okozott károkat. Így Indiában tavaly a dűvadak nem kevesebb, mint 90,000 drb haszonállatot marcangoltak szét, bár a kormány lődijak fejében 140,500 forintot fizetett ki. — A legszönyűbb azonban, hogy a ragadozó vadak és a mérges kigyók által tavaly 27,688 emberélet pusztult el, ebből 25,640 haláleset a mérges kigyók marásainak az áldozata. Bár a kormány a ragadozó vadak és a mérges kigyók pusztításában elég erélyt fejt ki, mert például tavaly is 98,560 darab kigyót és 12,690 ragadozó vadat irtottak ki, mégis el szomorító dolog, hogy rovásnk a még mindig ennyi emberélet esik.

Miért korog a gyomor? Sok embernek annyira korog a gyomra, hogy a töle két-három méternyire állók is meghallják azt. Különösen a jól befűzött hölgyekre nézve kellemetlen, ha társaságban lévén, egyszerre csak az egész társaság füle hallatára elkezd a gyomruk konczertezni, mely nem is szűnik meg mindaddig, míg a testüket kinzó pánczélból, a »mider«-től meg nem szabadulnak. Általában az a balhiedelem uralkodik, hogy csak az üres gyomor korog. Szokás mondás: »Éhes vagyok, mert korog a gyomrom.« Pedig épen az ellenkezője igaz, mert egész üres gyomor sohasem korog. A gyomor korgásának oka a gyomor alak és helyzetváltozásában rejlik, az úgynevezett gyomorsülyedésben. Ez pedig akkor áll elő, ha a gyomor a szoros rubázat, különösen a fűző által homokóraszerűleg lefűzetik, és mély belégzésnél a gyomorban fejlődő gázok, meg a gyomorban levő folyadék a felsőrészből egy szűk nyíláson át az alsó részbe préseltetnek, míg kilégzésnél a processzszak épen ellenkezője történik. A gyomornak ilyen kegyetlen befűzése a gyomorkorgáson kívül más, sokkal kellemetlenebb gyomorbetegségekre is vezethet. Maga a korgás csak kellemetlen érzés, de betegségnek nem mondható. Sok embernek különben is dislokálva van a gyomra a nélkül, hogy csak sejtene is, mivel kellemetlen tüneteket sohasem érez miatta. Erre nézve Denig stuttgarti tanár a »Med. Korrespondenzblatt des Württemberg ärztl. Landesvereine« című lapban érdekes megfigyeléseket ír le. Denig tanár vizsgálatai szerint 578 férfi közül 29%, 1173 nő közül 75% szenvedett gyomorsülyedésben. Denig tanár kizárólag a helytelen rubázásban találja ennek a nagy abnormitásnak okát. Nők a miderrel szorítják le a mellkas alsó és a has felső

Lábizzáadás

Kézizzadáás

Hónalizzadáás

egy óra alatt megszűnik a Molnár féle

Sudorán

:: használata által ::

Ez egy amerikai recept szerint készült legbiztosabb izzáadás elleni szer. Hatása nem abban nyilvánul, hogy — mint az eddig ismeretes izzáadás elleni szereknél, — a porusokat eldugítja vagy összehúzza; hanem az epidermison át beszivódik, az okot gyógyítja meg, hogy az okozat magától elmaradjon. — Ára 1 K 20 f., 1 K 30 f. előre való beiktatásánál portamentesen szállítom. OLARETAN tyuk-szeríró 1 K. Injectio hamamelis (nemibaj ellen) 1 F 20 f. — Raphatón a készítőnél: Molnár János gyógyszer Szombathely, valamint Bpestben Török J. és Nádor gyógytárakban.

részét, férfiak pedig rendszerint a nadrágszijjukkal. Különösen támogatja ezt a feltevést az a körülmény, melyet vizsgálódásainál tapasztalt, hogy t. i. nőknél a «confürmálás» ntáni korszakban kezd a gyomor nevezett hely zetváltozása kifejlődni, vagyis abban a korban, mikor a leány leveti és eldobja «princzesse»-szerű, egy daraból készült ruházatát, hogy bepáncélozza magát, beálljon a «divato» hóbotos követőinek hadseregébe, magának, gyomrának és a többi alhasi szervének minél hamarabb és alaposabban való tönkretévesse czéljából.

A kínaiak küzdelme a járványok ellen. A kínai nép rendkívül babonás és babonás volta különösen a járványok leküzdésében nyilvánul. A járvány kitörésekor egyházi körmeneteket rendeznek, a mi különben Európában is szokásos és csak ha a körmenetek nem basználnak, akkor fordulnak a valódi kínai járvány-elűzési módokhoz. Először valamelyik általánosan kedvelt istenség számára gyűjtést rendeznek, de nem fizetik le azonnal az istenségnek szánt egész összeget, hanem annak csak egy részét, a miről nyugtát is kérnek. — A nyugtát azután fölszegezik a házuk kapujára, hogy az istenek lássák, ki adott már, az ígért összeg másik részét pedig csak akkor fizetik meg, a mikor a járvány már elmúlt. Néha nagyon sokáig tart a járvány és az istenek a legeredményesebb gyűjtések után sem akarnak véget vetni a bajnak. Ilyenkor naptárváltoztatással iparkodnak az isteneket jobb belátásra bírni. A naptárt egyszerűen kiigazítják olyképen, hogy egy-két hónapot átugranak. Az istenek ekkor azt hiszik, hogy már nagyon is sokáig nyomorgatták a vidéket és véget vetnek a járványnak. Ezek a babonás szokások leginkább Kbina bezejében divnak, úgy hogy az utazó, ha csak nincs saját naptára, néha hónapokon át sem tudja meg az igazi dátumot.

Gyilkos kutya. A gonosztevők, a kik talán szorgalmasabb tanulói a közbiztonsági szolgálatnak, mint a hatósági közegek, a bűnvizsgálat legujabb vívmányai. A rendőrkutyát is kezdik a saját czéljaikra felbasználni. Párisból írják, hogy Toulouse környékén egy rablóbanda garázdálkodik, a mely több idomított kutyával «dolgozik». A kutyák üldözik és leteperik az áldozatot, vigyáznak a «gyanus» személyiségek közeledésére és megvédik a sötét társaságot a rendőrök ellen. Hogy «állami kártársakkal» szemben miként viselkednek, arról még nem szól a hír. Már eddig is produkáltak egy megdöbbenően nagy dolgot. A mennyiben egyiküknek aktív része jutott egy gyilkosságban. A Toulouse környékén levő Charmanban megölve és kifosztva találtak egy vagyonos magánzót. A holttest nyakán harapások nyomai voltak láthatók. A rendőrorvos a vizsgálat során megállapította, hogy a harapások egy közepes nagyságú kutyától erednek és kétségtelenül halált okozóknak tekinthetők. Az áldozat ruháján kutya szőreből való szálakra és vérfoltokra bukkantak, a mikről a vegyészeti intézet kiderítette, hogy kutyától erednek. Minden jel arra vall, hogy a szerencsétlen férfi az állattal izgalmas harczt vívott, a melyben az utóbbi lett a győztes. A rablók akkor fogtak munkába, a mikor az eb már végzett az erős emberrel. A bűnösök üldözése aligbanem életébe került az egyik rendőrnek, mert pár nap óta teljesen nyoma veszett. Mivel a gonosztevők az üldözők ártalmatlanná tevésére is kitanították a kutyáikat, nem lehetetlenség, hogy az eltűnt rendőr is a magánzó tragikus sorsára jutott.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztő öség névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz, kényességénél fogva, nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy levelekkel bélyeget ne küldjenek. Szolgálatlalt kapcsolatos kérdésekre csak az esethen válaszolunk, ha a kérdés általános és fontosabb jelentőségű szolgálati ügyet érint, akkor is a felvetett és a tárgy lényegének megfelelően szövegezett kérdés előbeocsátásával, hogy az adott válasz mindenki által megérthető legyen s így a felesleges kérdezőzködéseknek eleje vétessék. Épp ily módon adjuk meg az általános műveltséget előmozdító válaszokat is.

N. örsv. Nyiregyháza. A zásolyruha az 1908. évi 11217. eln. sz. honvéd miniszteri rendelet értelmében, kizárólag csak lak-tanyában és irodában viselhető.

201. Nem.

Palotailvai örs. Gazdálkodási ügyekben kérjük ki a szárny-parancsnokság döntését.

K. J. esendőr Homoktercsy. A feltett kérdést a legjobb akarat mellett sem értjük; írja meg világosabban és érthetően, akkor megadjuk a választ.

K. esendőr Salamás. Az 1908. évi június hó 21-én 73410 -vb sz. a. kelt belügyminiszteri rendelet értelmében — mely az örs-parancsnokságokkal is közzétett — 1908 július 1-étől kezdődőleg a gyalogszendőr évi tömegátalánya 100 K., a lovas esendőré pedig 110 K 80 fillérben lett megállapítva.

Tudnivalgyó. Micsoda jegyzavarokat ért. Világosabban tegye fel a kérdést.

S. F. esendőr Verestorony. Az 1904. évi 70.000/bm. rendelet 28. §. 4. pontja, II. szolg. utasításunk 152. §-ában foglalt rendelkezései folytán, a m. kir. esendőrség egyéneire nem vonatkozhatik.

K. esendőr, lipcsei örs. 1. Mi adjunk Önnek tanácsot, hogy mily ürügyet használjon? (tutcsa kérdés. 2. Már legközelebb. 3. Hogy a esendőr mikor, mily körülmények között és mennyi szabadságot kaphat, azt megtalálja a szervezeti utasításban. 4—5. Nem tudunk róla semmit.

Báncstóvárosi örs. Tudomásul vettük, de — elvből — nem közöljük; jogerős elítéltetés után — ha érdemes rá — esetleg mint érdekes nyomozást bekiildhetné lapunk szerkesztőségének.

G. J. Kérelmezze szolgálati uton, ha tényleg úgy van, pótlólag kintalják.

M. K. A kincslárt terhel.

K. J. es. örs. Azon felesleges vitatkozni. A lakt. szab. 106. pontja kétséget kizárólag intéskedik.

M. J. Idejekorán fogjuk hozni a vonatkozó pályázatot, melyből minden megtudhat; a míg pályázat kiirva nincs, addig kérelmo még korai.

F. L. es. örs. 1. Az újjas vállgallér «mindig» felöltött ujjakkal viselendő. 2. Megengedhető.

K. Ö. A miut illetékes helyről értesülünk, felvételre — mivel Ön a közös hadsoregnél szolgált — kiltatása nincs.

S. J. Más minősítésnek, mint a milyen ezt illetőleg az erdő-törvényben foglaltatik, helye nincs.

Törekvő. A esendőr magatartása általában, czimű czikke nem közölhető, sőt az iránt is megnyugtathatjuk, hogy még sokáig kell törekednie, míg közölhető cikket írhat.

Sz. K. jó. «Néhány szó a közzgazdálkodásról» es. elmólkedése sem tartalmánál, sem pedig külfornájánál fogva nem alkalmas a közlésre.

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárból 20 kor., alkatrészekből és gummikból 20% árcsökkentéssel. Árjegyzéket ingyen és börtmentve küld

DÉRY EDE

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó árak teljes jóállás mellett. Csekély hátrányt szenvedésére.

— Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron.

kerékpár- és varrógép nagyraktár

SZEGED.

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntények.

A lopás, melyet a cseléd szolgálatadójánál időző vendég kárára követett el, nem minősül a Btk. 336. §-ának 7. pontja szerint a az ily lopás hivatalból üldözendő.

(Curia 1908 okt. 13. 6738. sz. a.)

Tekintet nélkül az ellopott dolog értékére büntettet képez a lopás, ha azt oly egyén követte el, a ki lopás miatt két ízben meg volt már büntetve (Btk. 338. §.), bár a két cselekmény röviddel egymás után követtetvén el, a két ügy kellő figyelem mellett egyesíthető, egy ítélettel eldönthető vagy a Btk. 104. §-a szerint össz-büntetésbe foglalható is lett volna.

(Curia 1908 decz. 22. 8378. sz. a.)

A Btk. 176. §-ában meghatározott magánosok elleni erőszak büntetnének megállapítása, mikor több mint 4 főből álló csoport revolverrel, akáczfadoronggal, kés-sel felfegyverkezve, a 8—10 szekérrel haladó ellenpárti választókat tömeges támadással a továbbvonulásban megakadályozta, megöléssel, revolverlövésekkel veszélyesen fenyegette, zászlójukat erőszakkal elvette s össze-tépte, a rudját pedig összetörte. Közömbös e büntett tényálladéka szempontjából, hogy vajjon a megtámadott személyek számuk szerint a támadással szemben milyen ellentállásra lettek volna képesek. Akkor is megállapítható e büntett, ha az erőszakoskodó csoportnak minden egyes tagja névszerint kideríthető s büntető uton felelősségre vonható nem is volt, mert ez a csoportosulás tényét meg nem szünteti, másrészt pedig a vádlottaknak a csoporthoz való tartozottságára befolyást nem gyakorol.

(Curia 1909 jan. 13. 287. sz. a.)

Vádlottnak az a tette, hogy a kezelésére bizott lö-fegyvert — a nélkül, hogy annak töltött voltáról meggyőződött volna — sértettre irányítva kétszer elcsentette, miáltal a fegyverben felejtett egyik töltény elsült és utóbbit halálosan megsebesítette, a Btk. 290. §-ába ütköző vétség tényálladékát állapítja meg.

(Curia, 1909. febr. 25. 1428/909. sz. a. III. Bt.)

A Btk. 309. §-ában „beadás” alatt nemcsak az érte-tik, ha a mérget vagy más ártalmas szert a tettes maga viszi a sértett szájához, hanem értetik az is, ha a tet-tes a mérget vagy más ártalmas szert abból a czéjből, hogy azt a kiszemelt egyén tévedésből bevegye, akként helyezi el, hogy előrelátása szerint a bevétel megtör-ténik.

(Curia 1908 decz. 2. 7873. sz. a.)

Nem tártettség, hanem bünsogély forog fenn, mikor vádlott ismeretlen büntársra egyedül mászott be az ablakon a házba, egyedül nyitotta fel a szekrényt álkulcsossal és egyedül vette el a sértett birtokából annak ingóságait és a vádlott közreműködése csak abban állott, hogy büntársát az ablakba felségitette, a lopás elkövetése alatt künn őrt állott s a lopott dol-gokon osztozkodott.

(Curia 1909 febr. 9. 923/909. sz. a.)

A Btk. 330. §-ában meghatározott magánlakásértés szempontjából „erőszakos” a lakásba az ablakon való behatolás.

(Curia 1908 okt. 29. 7097/908. sz. a. IV. Bt.)

Őrsök működésének megkezdése.

A m. kir. III. számú csendőrkerület budapesti szár-nyának területén Nagytétényben felállítva volt ideigle-nes őrs, továbbá

a Czinkotán és Abasáron felállítva volt különítmények állandó őrsökké változtattak át s mint olyanok működé-süket 5—5 fővel 1909 július hó 1-én megkezdték.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározás.

Ő császári és apostoli királyi Felsége 1909. évi június hó 3-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározá-sával:

Gonda István csendőr cz. őrsvezetőnek és Sarmaság Demeter csendőrnek, mindketten a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában, 5—5 ember életének saját életük veszélyeztetésével a tűzbaláltól való megmentéseért az ezüst érdemkeresztet a legke-gyelmesebben *udományozni* méltóztatott.

Nyugállományba helyeztetett:

1909 június 1-ével:

fancsali és prószéki Joób Fancsaly Győző, m. kir. VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagy, a felülvizagá-lati szabály 3. §-ának 2. bekezdése értelmében.
Tartózkodási hely: Budapest.

Athelyezettettek:

1909 július 1-ével:

Jákó Lajos törzsőrmester, a III. sz. csendőrkerulettől, a VII. sz. csendőrkerülethez;
Szabó Antal törzsőrmester, a VIII. sz. csendőrkerü-lettől, a III. számú csendőrkerületbe;
Kardos Lajos törzsőrmester, a VI. sz. csendőrkerület-től, az I. sz. csendőrkerületbe.

Okirattal megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

Bende János m. kir. IV. sz. csendőrkerületbeli czimz. őrsvezető, egy tűzvész alkalmával egy ember életének megmentése körül tanusított bátor és önfeláldozó eljárásáért.

A magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Suba Lajos, m. kir. VI. sz. csendőrkerületbeli százados-számvivő, hosszas időn át számvivőségvezetői minőségben teljesített odaadó eredménydús szolgálataiért.

Binder Frigyes, m. kir. csendőrségi felszerelési anyagraktárbeli főhadnagy-számvivő, több éven át különféle szolgálati alkalmazásokban, de különösen a csendőrségi felszerelési anyagraktárnál átvevőtiszti minőségben tanusított odaadó szorgalommal párosult kitünő szolgálataiért.

Fejes István, m. kir. III. sz. csendőrkerületbeli járás-örmester, egy rablógyilkosság tetteseinek igen leleményes és körültekintéssel vezetett nyomozás utáni kiderítése és elfogásáért.

Hajzer István, V. sz. csendőrkerületbeli cz. őrmester a közbiztonsági szolgálat teljesítése körül, hosszú időn át kifejtett kiváló és eredményes működéseért.

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Odry Daniel járásörmester a nagybecskereki, Tamás Gergely járásörmester. Pletikosich Márton, Goldner Márton, László Gergely, Beslity Pál, Pálity János cz. őrmesterek, Lakner Antal, Horváth István I. cz. őrsvezető II-od altisztek a pancsovai szárny állományában, Szöcs Antal, Bruckner Gyula járásörmesterek, Balácsi Lajos, Haszler Ernő, Lajos János, Laczkovics István, Klein József, Virág Sofron, Hermann János, Henning János, Jubász János, Csiszér András cz. őrmesterek, Péter Sándor, Geiger József, Pock György őrsvezetők, Kaincz Ferencz, Mannhalter János, Miklós István, György Albert czimzetes őrsvezető II-od altisztek az orsovai szárny állományában, Bartos Gyula czimzetes őrsvezető II-od altiszt a székesfehérvári, Ambrus Ágoston czimzetes őrsvezető II-od altiszt a brassói, Hevesi Mihály őrsvezető, Szender László, Gyene Pál cz. őrsvezető II-od altisztek a debreczeni kerület állományában, a szerbini mozgalmak alkalmával a cs. és kir. 7. hadtestparancsnokság által is elismerésre méltított határvédelmi, nemkülönben katonai járőrök támogatása körül megbízható, ügybuzgó, odaadó és farsadást nem ismerő tevékenységgel kifejtett szolgálataikért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokság által:

Ugyancsak a szerbini mozgalmak alkalmával teljesített határvédelmi jó szolgálataikért és a katonai járőrök hatótás támogatásáért: Bardócz Salamon járás-

örmester, Czifra János őrmester, Purda Mátvás, Rétyi György cz. őrm., Drenyovszki Átlám őrsv., Bán Péter, Mikosevich Sándor cz. őrsv., Pópa János, Heszler István, Kovalcsik Dezső, Vlasztity Oresztia, Blága Péter, Horváth Antal csendőr cz. őrsvezetők, Bugyi Lajos, Török András, Pávlov Demeter, Simon Péter, Csőregi Ferencz, Krásztity Bódog, Lieker Sándor, Gavranov Arzén, Kulcsár András, Deák János, Sárvári Márkus, Gubik György, Kővári Sándor, Miklós Antal, Fekete András, Kiss László, Orosz László, Siacsics György, Hslasi Sándor csendőrök, Domokos Mihály, Magyar Valér, Jengyel Gábor próbacsendőrök a pancsovai szárny állományában, Asbéth Imre, Makán Lajos, Laczkó Tamás, Gerach József, Merta Antal, Szöcs István, Nagy József csendőr cz. őrsvezetők, Medve József, Somogyi Antal, Vidovecz József, Oláh István II., Tok Pál, Gombos János, Pistyák István, Pap Péter, Botos Máté, Todorán András, Rétyi István, Fratilla János, Síha András, Medve Buza Pál, Petkovics Illés, Dobos István, Bogát Miklós, Hanae Sándor, Erdélyi István, Siló András, Kollát Illés csendőrök, Mészáros Gábor, Csala János próbacsendőrök az orsovai szárny állományában, Simon Gergely, Fábian József, Kopacz József, Orbók Gábor, Varga Sándor, Biró András csendőr cz. őrsvezetők, Fábian József, Bándi Benjamin, Santus Gergely, Tóth Sándor, Pásztor Sámuel, Huszár Nikefor, György Mihály, Bolozsán József, Elekes József, Mán Gábor, Szöcs Mihály, Siklódi József, Blázs János, Ötvös Sándor, Máté Lajos csendőrök a kolozsvári kerület állományában, Viola Antal, Lacza Adolf csendőr cz. őrsvezetők, Keszeli Mátvás, Virsik Géza, Czap István, Mészáros József, Jeles Ferencz csendőrök a pozsonyi kerület állományában, Kiscsburgai József, Horváth Ferencz cz. őrsvezető II-od altisztek a székesfehérvári kerület állományában, Sándor Miklós, Szeker József, Incze József, Csoropán János, Ádám Ferencz, Román János csendőr cz. őrsvezetők, Salamon Imre, Albert Antal, Sárig Antal, Konecz Sándor, Bányai József, Veres Lajos, Szántó József, Szász János, Lolics Tivadar, Boldizsár János, Mihály Tamás csendőrök a brassói kerület állományában, Lupán János, Rökkert Sándor cz. őrsvezető II-od altisztek, Tóth István, Botos József, Major Pál, Pelles János csendőr cz. őrsvezetők, Mois György, B. Nagy Pál, Pintyo György, Szücs János, Jakab József, K. Szabó Sándor, Moldován Simon csendőrök a debreczeni kerület állományában.

Előléptettek:

1909 június 26-ával:

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:
Rutkowszki Győző, Vetter Ferencz, Cseresnyés Aladár és Azudt István,

1909 július 1-ével:

A m. kir. V. sz. csendőrkerület állományában:
Preyer László, Baumann Dezső és Dezső Sándor

hadapród csendőr cz. őrmesterek, hadapród őrsvezető cz. őrmesterekké;

Chmela Rezső, Kovács János II., Petrovics Péter, Farkas István II. és Habara Imre cz. őrsvezetők, őrsvezetőkiké.

1909 június 24-ével:

az öt évi csendőrségi szolgálat betöltése után:

a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Palóczki József, Vadász János és Arany János csendőrök, csendőr címzetes őrsvezetőkiké.

Katonai szolgálati jel.

A legénységi II. osztályu katonai szolgálati jellel elláttattak:

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Csete Lajos cz. őrmester 1909 jun. 3-ával, Szentey István cz. őrsv. 1909 jun. 12-ével.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Farkas Gyula cz. őrmester 1908 decz. 20-án, Czeglédi Mihály őrsv. 1909 jun. 22-ével.

Névváltoztatás.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Grün Sámuel próbacsendőr veze éknevét, a m. kir. belügyminiszter urnak 1909 május 21-én 66,332/VI-a, szám alatt kélt engedélye alapján „Gál-ra” változtatta.

Házasságra léptek:

A m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában:

Kiss Ferencz III. őrsvezető, Pál Annával, 1909 máj. 23-án, Eszterneken.

A m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában:

Tálas Peter cz. őrsv., Veres Máriával, 1909 márcz. 6-án, Czegléden.

A m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában:

Varga György cz. őrmester, Brunner Lujzával, 1909 máj. 8-án, Kiszszébenben.

Szöllősi András cz. őrsv., Hirkó Máriával, 1909 máj. 29-én, Nagymihályban.

PÁLYÁZATOK.

A m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségénél:

- 1 hivataloszolgai,
- 1 állomásmálházói,
- 2 vonatfékezői,
- 2 váltókezelői,
- 5 pályadoiri állás.

Fizetés 800 korona, a pályadoiri állásnál 600 korona. Valamennyi állásnál 150—300 korona lakbér és természetbeni egyenruházat, a vonatfékező állással ezenkívül kilométerpénz jár.

Mindezen állások a végleges kinevezés elnyeréséig 2 korona napibérrel javadalmazva.

Feltételek; Magyar nyelv szóban és írásban. Hat havi próbaszolgálat.

Ugyanott:

- 1 pályafelvigyázói,
- 1 állomásfelvigyázói.

Fizetés 1200 korona. Lakpénz 250—500 korona. Természetbeni egyenruházat. A végleges kinevezés elnyeréséig a pályafelvigyázói állás 2 korona 40 fillér, az állomásfelvigyázói állás pedig 2 korona 10 fillér napibérrel javadalmazva.

Feltételek; Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai vagy ezzel egyenértékű iskolai végzettség hiányában vasuti altiszti képesítő vizsga. Hat havi, az állomásfelvigyázói álláshoz pedig tíz havi próbaszolgálat. Ezekon kívül:

A pályafelvigyázói állásnál: megfelelő ipari képzettség (kőműves, asztalos stb.)

Kérvények a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségéhez 1909. évi július hó 31-ig.

Egy kataszteri irattárt kezelő irodatiszti állás a segesvári pénzügyigazgatóságánál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 480 korona. Négy középiskolai osztály. Földműves iskola elvégzése. Egy évi próbaszolgálat. Kérvények a segesvári kir. pénzügyigazgatósághoz 1909. évi július 22-ig.

Egy I. oszt. altiszti (famesteri) állás a tótsóvári erdőhivatalnál. Fizetés pótlékkal 1000 korona. Lakpénz 160 korona. Ruba illetmény 10⁰ korona. Mellékjárandóságok Magyar nyelv szóban és írásban. Az építészetben való gyakorlati jártasság. Rajzolás és költségvetés szerkesztésében való ügyesség. Jó látó- és beszédképesség. Erős testalkat. Kérvények a tótsóvári erdőhivatalhoz 1909 aug. 15-ig.

Egy hivataloszolgai állás a sátoraljai helyi kir. törvényszék nél. Fizetés pótlékkal 600 korona. Lakpénz 200 korona, esetleg természetbeni lakás. Természetbeni ruházat. Magyar és tót nyelv szóban és írásban. Kérvények a sátoraljai helyi királyi törvényszék elnökéhez 1909. évi július hó 23-ig.

Egy hivataloszolgai állás a Szeben vármegye úrvaszékénél. Fizetés 600 korona. Lakpénz 320 korona. Ruhailletmény 94 korona 73 fillér. Magyar nyelv szóban és írásban. Kérvények Szeben vármegye alispánjához 1909 július 23-ig.

VÁRNAY és FIA = BUDAPEST, =

VI., Liszt Ferencz-tér 9.

könyvnyomda, könyv-, papir- és írószer-kereskedés, a magyar kir. — csendőrségi hivatalos nyomtatványok legnagyobb raktára. —

... Könyvek, levélpapírok, imakönyvek és írószerek dus választékban. ...

Szives tudomására hozzuk az érdeklődőknek, hogy a kiadásunkban megjelenő Csendőrségi Lexikon 2-ik kiadása jövő hó folyamán fog megjelenni.